

Natuurtoets

Zeehaven- en Industrieterrein Moerdijk

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v.
een bestemmingsplan

projectnummer 176207.01
revisie 00
30 januari 2017

Natuurtoets

Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN t.b.v. een bestemmingsplan

projectnummer 176207.01

revisie 00

30 januari 2017

Auteurs

ir. M. Korthorst

Opdrachtgever

Gemeente Moerdijk

Postbus 4

4760 AA Zevenbergen

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave 26-06-2017	beschrijving revisie 00 Definitief
------------------------------	---------------------------------------

goedkeuring ing. P. Kennes

vrijgave ir. H.A.M. van de Wetering
--

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Soortbescherming	3
2.3	Gebiedsbescherming	4
2.3.1	Natura 2000	4
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland	4
3	Methodiek	5
3.1	Algemeen	5
3.2	Bureauonderzoek	5
3.3	Effectbeoordeling en advies vervolgtraject	5
4	Planlocatie en planvoornemen	7
4.1	Planlocatie	7
4.2	Planvoornemen	7
5	Resultaten	8
5.1	Gebiedsbeschrijving	8
5.2	Beschermde soorten	9
5.2.1	Resultaten bureauonderzoek	9
5.2.2	Ecologische bevindingen	9
5.2.3	Samenvatting beschermde soorten	13
5.3	Beschermde gebieden	14
6	Toetsing	16
6.1	Effectbepaling plan	16
6.2	Toetsing effect op beschermde soorten	16
6.2.1	Vogels	16
6.2.2	Zoogdieren	17
6.3	Reptielen	18
6.4	Amfibieën	18
6.5	Vissen	18
6.6	Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen	19
6.7	Flora	19
6.8	Effecten op beschermde gebieden	19
6.8.1	Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)	19
7	Conclusie	21

8 Bronnen

23

Bijlage

Bijlage I: Wettelijk kader

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In het kader van de integrale herziening van het bestemmingsplan Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk is een aantal omgevingsonderzoeken noodzakelijk. Het nieuwe bestemmingsplan is gericht op voortzetting van bestaand gebruik op het industrieterrein en het handhaven van de ontwikkelingsmogelijkheden van nog niet ingerichte delen van het industrieterrein, welke voor een oppervlakte van circa 240 hectare nog niet zijn ingevuld (restgronden).

Ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving. Er dient onderzocht te worden of het plan effect heeft op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming; Wnb en Natuurnetwerk Nederland). Ontwikkelingen mogen niet plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In deze rapportage zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven en wordt antwoord gegeven of het plan uitvoerbaar is. Er wordt alleen ingegaan op het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming en de ligging van NNN-gebieden. De toetsing aan het onderdeel gebiedsbescherming van de Wet natuurbescherming vindt separaat plaats.

Door middel van diverse eerdere en gebiedsrelevante onderzoeken bestaat er een goed inzicht in de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden in het gebied. De bevindingen zijn o.a. vastgelegd in de rapportage 'Handreiking Natura 2000 industrieterrein Moerdijk' (BEC, 21 september 2009), Natuurtoets Antea Group (2011) en het Natuurwaardenonderzoek strategische gronden IPM (BEC, 2016). In deze rapportage wordt het gehele bestemmingplan-gebied beschouwd.

1.2 Doel

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van het voorgenomen plan met de beschermde soorten en Natuurnetwerk Nederland en het bepalen of het plan uitvoerbaar is.

De vragen of voor de uitvoering van het bestemmingsplan een vrijstelling geldt, dan wel een ontheffing of vergunning op grond van de Wet natuurbescherming nodig is en zo ja, of deze ontheffing of vergunning kan worden verleend, komt in beginsel pas aan de orde in een procedure op grond van de Wet natuurbescherming. Echter, deze vragen zijn ook relevant voor het bestemmingsplan omdat in deze Natuurtoets wordt beoordeeld of ten tijde van de vaststelling van het bestemmingsplan het op voorhand in redelijkheid duidelijk is dat de Wet natuurbescherming niet de uitvoerbaarheid van het plan in de weg zal staan. Het bestemmingsplan kan pas worden vastgesteld nadat uit een Natuurtoets duidelijk is geworden of voor de activiteiten die volgen uit deze vaststelling de mogelijkheid bestaat tot het verkrijgen van een ontheffing of vergunning.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van het plan? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling die mogelijk gemaakt worden door het plan effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het plan uitvoerbaar en zijn, zo nodig, aanvullende voorwaarden in het plan aan de orde?

Op bovenstaande vraag wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is verder als volgt opgebouwd:

- hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader
- hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de natuurtoets
- hoofdstuk 4 beschrijft het plangebied en het planvoornemen
- hoofdstuk 5 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten in (de omgeving) van het plangebied
- hoofdstuk 6 toetst de ontwikkeling aan de Wet natuurbescherming
- hoofdstuk 7 beschrijft de conclusies en (eventuele) vervolgstappen en procedures

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In voorliggende Natuurtoets wordt niet ingegaan op de Boswet.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding (zie artikel 3.1 in tekstkader in de Bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden (zie ook tabel E in de bijlage).

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel C en D van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt, verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de Bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura 2000-gebieden bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en – om isolatie te voorkomen – gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

3 Methodiek

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is gebaseerd op een literatuurstudie in combinatie met eerder opgestelde natuurtoetsen en gebiedsinventarisaties. Er zijn diverse passende en recente inventarisaties door dhr. R.J. Buijs van BEC in het gebied uitgevoerd die inzicht geven in de aanwezige natuurwaarden.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het planeffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

'Andere' beschermde soorten die zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel C en D in de Bijlage) zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Bronnen

Als uitgangspunt van deze natuurtoets zijn de eerder uitgevoerde en opgestelde gebiedsonderzoek-en die zijn uitgevoerd door BEC, Bureau Waardenburg en Antea Group gehanteerd.

Om nog een aanvullend beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij wordt nagegaan of er in de periode 2013-2016 beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Daarnaast worden indien relevant ook regionale bronnen, atlassen, gebruikt. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie wordt een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ of provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het plangebied t.o.v. van het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de terreineigenschappen kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is, of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Planlocatie en planvoornemen

4.1 Planlocatie

Het industrieterrein is op te delen in de volgende zeven gebieden (zie Figuur 4-1):

Industrial Park

Gebruiksgroep: Chemie

Het Industrial Park is bestemd voor chemische en (zware) industriële bedrijvigheid. In dit deelgebied is een omvangrijk deel van de gronden braakliggend terrein. Op het Industrial Park zijn onder andere Basell, Shell en Dr. Kolb gevestigd.

Seaport

Seaport is bestemd voor kadegebonden bedrijven, zoals op- en overslag, bewerking en distributie van stukgoed en containers. Seaport is zodanig opgezet, dat zoveel mogelijk kavels grenzen aan de havens. Aan de haven ligt een aantal op- en overslagterminals. Langs de kades bevinden zich voornamelijk bedrijven die op eigen terrein stukgoed bewerken en distribueren.

Ecopark

Het Ecopark is bestemd voor recyclingbedrijven en (watergerelateerde) bedrijvigheid op het gebied van milieu- en energietechnologie. Het gaat om energie opwekken uit afval, reinigen, verwerken van afvalstoffen en recyclen. Aan de noordzijde van EcoPark stonden vier windmolens, deze zijn inmiddels gesloopt. In het zuidelijke deel van EcoPark liggen naast grote bedrijfskavels ook relatief kleinere bedrijfskavels die benut worden door diverse type bedrijven.

Distriboulevard

Gebruiksgroep: logistiek en distributie

Het Distriboulevard Moerdijk is bestemd voor weggebonden Europese distributie- en productiebedrijven die een representatieve locatie wensen en die optimaal bereikbaar zijn. Op de Distriboulevard is het bedrijvenaanbod divers: distributeurs van autobanden en -velgen en logistieke dienstverleners, maar bijvoorbeeld ook een horecagroothandel.

Tradepark

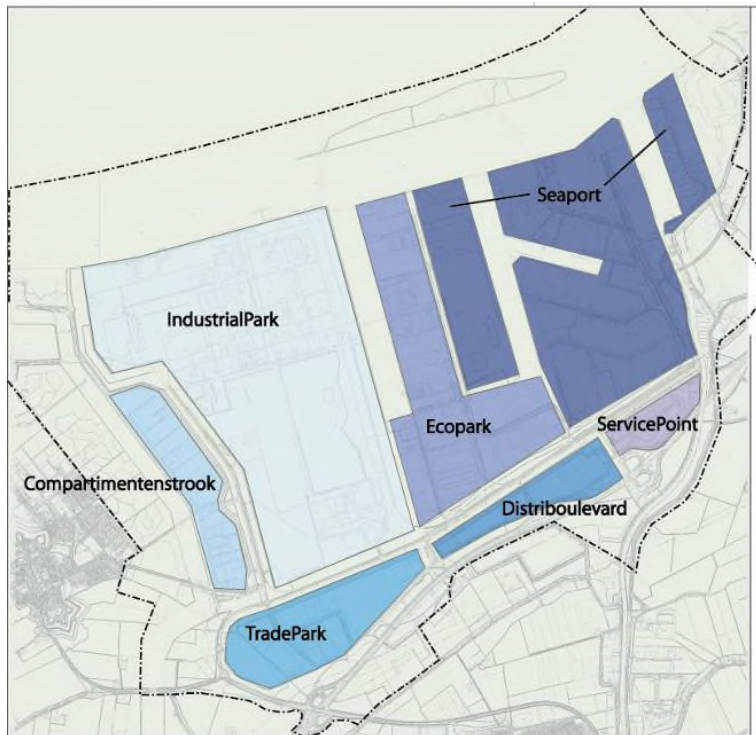
Het Tradepark Moerdijk is vooral bestemd voor handelsondernemingen en logistieke bedrijven, die waarde toevoegende diensten verrichten. In de westelijke hoek zijn nog kavels beschikbaar.

Compartimentenstrook

De *Compartimentenstrook* is een relatief kleinschalig gemengd bedrijventerrein waar met name groothandelsbedrijven en dienstverleners aanwezig zijn.

Service point

Bij de entree van het bedrijventerrein bevindt zich het *Servicepoint Moerdijk*, waarin een groot aantal dienstverlenende bedrijven en ondersteunende diensten voor de rest van het industrieterrein gevestigd zijn. Hier bevinden zich onder meer de brandweer, de douane, de marechaussee, het kantoor van het Havenschap Moerdijk en de beveiligingsdienst, maar ook bijvoorbeeld kopieerfaciliteiten, schoonmaakdiensten en een restaurant.

Figuur 4-1: Functionele structuur zeehaven- en industrierrein Moerdijk.

4.2 Planvoornemen

De herziening van het huidige bestemmingsplan heeft een consoliderend karakter. Het nieuwe bestemmingsplan is gericht op voortzetting van bestaand gebruik op het industrierrein en het handhaven van de ontwikkelingsmogelijkheden van nog niet ingerichte delen van het industrierrein, welke voor een oppervlakte van circa 240 hectare nog niet zijn ingevuld (restgronden).

5 Resultaten

In [paragraaf 5.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 5.2](#) in gegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten waarna in [paragraaf 5.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en het NNN in de omgeving van het plangebied aangegeven wordt.

5.1 Gebiedsbeschrijving

In het bestemmingsplangebied zijn uiteenlopende biotopen aanwezig, de volgende biotopen zijn te onderscheiden;

- (zware) industrie en bedrijfsgebouwen
- braakliggende nog niet ingerichte delen van het industrierrein
- leidingenstroken en wegbermen
- wegen
- sloten, greppels en de Roodevaart
- bosschages en laanbeplanting
- agrarische gronden
- het Hollands diep en de Sassenplaat

Het plangebied wordt gedomineerd door grootschalige industriecomplexen en bedrijfsgebouwen. Grote delen van het industrierrein zijn verhard en worden gebruikt als overslagterrein. Er is weinig ruimte voor een natuurlijke begroeiing, toch zijn hier ook natuurwaarden aanwezig. Op gebouwen en opgeslagen materialen broeden diverse soorten meeuwen, in grondhopen broeden oeverzwaluwen. Langs de buitenranden van het industrierrein zijn bosschages en bosjes aanwezig die een groene buffer vormen tussen het haverterrein en de omgeving. Deze gebieden hebben een functie voor bos- en zangvogels, daarnaast vormt het een rust en leefgebied voor zoogdieren zoals reeën.

Nog niet bebouwde delen op het industrierrein zijn begroeid met een veelal lage ijle grasvegetatie. Deze vegetatie wordt jaarlijks veelal geklemd waardoor de vegetatie zich vrij uniform ontwikkelt. Deze braakliggende terreinen worden gebruikt door diverse soortgroepen waaronder weide- en akkervogels. Voor flora zijn deze terreinen van groot belang, er zijn zones aanwezig met hoge botanische waarden. Er zijn ook braakliggende terreindelen welke niet jaarlijks gemaaid worden, hier zijn bossen opgeschoten waarin voornamelijk berken zijn uitgegroeid. In dergelijke bosschages is ondermeer de brede wespenorchis aan te treffen er broeden diverse vogelsoorten. Laanbeplanting van formaat is alleen aanwezig langs de Oostelijke en Zuidelijke randweg. De aanwezige populieren kunnen van belang zijn voor vleermuizen die in het gebied aanwezig zijn als vlieg- en foerageroute. Langs de overige wegen zijn de eiken nog dermate gering van omvang dat ze geen ecologische functie hebben.

5.2 Beschermde soorten

5.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de uitgevoerde onderzoeken en NDFF en Telmee.nl blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn waargenomen. Dit betreft de beschermde soorten

genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming en de Buizerd (jaarrond beschermd nestlocatie: De soorten zijn weergegeven in Tabel 5.1.

Tabel 5.1. Overzicht beschermde soorten op basis van bureaustudie (Habitatrichtlijn (HR), Overige soorten van lijsten A en B behorende bij artikel 3.10, in de directe omgeving van het plangebied.

Soortgroep	Soort	HR	A/B
Vogels (jaarrond beschermd)*	Buizerd		
Zoogdieren**	Gewone dwergvleermuis	X	
	Laatvlieger	X	
	Gewone dwergvleermuis	X	
	Ruige dwergvleermuis	X	
	Bunzing		A
	Wezel		A
	Bever	X	
Reptielen ***	n.v.t.		
Amfibieën ***	n.v.t.		
Vissen ****	Grote modderkruiper	X	
Insecten – Dagvlinders ****	n.v.t.		
Insecten - Kevers****	n.v.t.		
Insecten - Libellen****	n.v.t.		
Planten**	Groenknolorchis	X	

*BEC, 2015; ** Bureau Waardenburg 2016, BEC 2016, *** RAVON, **** Telmee.nl

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terrein-geschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het plangebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 5.2.2 uiteengezet.

5.2.2 Ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek, de uitgevoerde onderzoeken en in overleg met de dhr Buijs van BEC wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. De heer Buijs is verbonden aan industriepark als ecooloog en voert reeds jarenlang ecologisch onderzoek uit.

Op basis van het bureauonderzoek en de diverse onderliggende rapportages wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het bestemmingsplangebied. Op basis van de bureaustudie, de gebiedskennis van de heer Buijs en de aanwezige biotopen in het plangebied is een beeld verkregen van het voorkomen van (strikt) beschermde soorten. In deze paragraaf wordt aangegeven wat de bevindingen zijn per soortgroep.

Vogels

De groenzones langs de randen van het gebied worden gebruikt door (bos)bewonende vogelsoorten en struweelvogels. De nesten van de meeste roofvogels zijn opgenomen op de lijst met 'Jaarrond beschermde nesten'. Dit houdt in dat de nestlocatie ook buiten het broedseizoen beschermd is en niet aangetast mag worden. Van de jaarrond beschermde soorten is in 2015 alleen de Buizerd in het bestemmingsplangebied vastgesteld als broedvogel.

De nog niet bebouwde braakliggende terreindelen, specifiek in het westelijke deel van het industrieterrein, worden gebruikt door diverse akkervogelsoorten (grondbroeders). Veldleeuwerik, Graspieper en Patrijs zijn jaarlijks broedend met meerdere paren aanwezig. Bijzondere broedvogels zijn o.a. de Tapuit en Oeverwaluw (diverse kolonies).

Op het industrieterrein zijn al vele jaren verspreid liggende meeuwenkolonies aanwezig. Er broeden circa 300 paar Zilvermeeuwen, 1.100 paar Kleine mantelmeeuwen, 150 paar Stormmeeuwen en 100 paar Visdieven op het industrieterrein. De kolonies zijn vooral in het oostelijke deel van industrieterrein. De meeuwen broeden op daken, maar ook op allerlei installaties en opgeslagen materialen. Ook broeden ze op braakliggende terreinen als deze onbereikbaar zijn voor vossen door de aanwezigheid van een hekwerk.

Op de Sassenplaat in het Hollands diep broeden diverse meeuwen, tevens broeden hier Aalscholvers, Blauwe reigers en Lepelaars. Bijzonder is de aanwezigheid van 2 paar Slechtvalken op het industrieterrein, beide paren broeden in een speciaal daarvoor aangebrachte nestkast. Een paar broedt op het terrein van Shell, de ander broedt in een kast aan een koeltoren. In het oostelijke deel van het industrieterrein zijn nog een aantal agrarische percelen. Langs de Roode vaart broedt een paar Bruine kiekendieven (pers. com. R.J. Buijs).

Zoogdieren

De braakliggende terreinen, bosschages en wegbermen vormen leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren zoals veldmuizen, spitsmuizen, hazen, konijnen en reeën. Vossen zijn talrijk aanwezig, ze foerageren op de vele grondbroedende meeuwen. De steenmarter komt voor op het bedrijventerrein, twee maal is een dood exemplaar aangetroffen (pers. com. R.J. Buijs). Al deze nationale soorten zijn middels de provinciale verordening vrijgesteld. Dat geldt niet voor de bunzing, wezel en hermelijn. Het gehele gebied lijkt geschikt als foerageer- en leefgebied voor de deze nationaal beschermde soorten. Vanuit de habitatrichtlijn zijn de aanwezige vleermuizen op het industrieterrein beschermd. De waarnemingen van bever concentreren zich rondom de Sassenplaat in het Hollands diep.

Vleermuizen

BEC heeft in 2013 en 2015 veldonderzoek uitgevoerd op respectievelijk de zuidoostzijde van het industrieterrein en de westzijde van het industrieterrein. Het doel van het onderzoek was om te bepalen welke vleermuissoorten er voorkomen en welke functie het plangebied voor deze soorten heeft. Voor een beschrijving van de toegepaste onderzoeksmethode en een gedetailleerde beschrijving van de resultaten wordt verwezen naar de rapportages van BEC (Buijs 2014, Buijs 2015).

De groene zones langs de randen van bestemmingsplangebied zijn interessant voor vleermuizen als foerageergebied. De groenstrook langs de Westelijke Randweg blijkt belangrijk voor watervleermuis, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (BEC, 2016). Watervleermuizen benutten de Roodevaart als foerageergebied. De gewone dwergvleermuis is verreweg de meest talrijke soort in het deelgebied waar BEC onderzoek heeft uitgevoerd. In 2013 en 2015 samen werd de soort enkele honderden keren waargenomen. Bij de watervleermuis en de ruige dwergvleermuis gaat om enkele tientallen waarnemingen. De laatvlieger is slechts een enkele keer waargenomen. Migratieroutes en vaste verblijfplaatsen zijn in de onderzoeken niet aangetroffen en zijn gezien het karakter van het gehele plangebied ook niet te verwachten.

Amfibieën

Door de grotendeels onnatuurlijke inrichting van het gebied en het ontbreken van ondiepe poelen en watergangen zijn amfibieën in grote delen van het bestemmingsplangebied niet te verwachten. Lokaal langs de randen van het gebied zijn populaties van algemene soorten (gewone pad, bastaardkikker, bruine kikker, kleine watersalamander) aanwezig, specifiek op die locaties waar een populatie uitwisseling kan optreden met de langs de randen gelegen meer natuurlijke en natte terreindelen. Het voorkomen van een strikt beschermde soort op het industrieterrein is nooit bevestigd. Alpenwatersalamander, kamsalamander, boomkikker en heikikker zijn strikt beschermde soorten die met name in het oostelijke en zuidelijk deel van de provincie Noord-Brabant voorkomen. De soorten komen niet voor in de omgeving van Moerdijk (www.ravon.nl). De braakliggende terreindelen met grote hoeveelheden kaal zand en ondiepe en tijdelijke waterpartijen zijn in principe ideaal geschikt leefgebied voor de strikt beschermde rugstreeppad, de soort is echter nooit aangetoond. De aanwezigheid van beschermde amfibieën in het plangebied wordt dan ook uitgesloten.

Reptielen

In Nederland komt een beperkt aantal reptielen en hagedissen voor. Het plangebied en wijde omgeving is geen leefgebied voor in Nederland strikt voorkomende slangen en hagedissen (www.ravon.nl). De aanwezigheid van beschermde amfibieën in het plangebied wordt dan ook uitgesloten.

Flora

De braakliggende terreinen worden gedomineerd door hoge opgeschoten ruigtekruiden, of indien ze worden geklemd, diverse grassen en zeggensoorten. Door R.J. Buijs is in 2015 samen met Petra van de Wiel (plantdeskundige van KNNV Roosendaal) en Theo Muusse (boswachter Inventarisatie en monitoring) een inventarisatie uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde planten in het braakliggende deelgebied ten zuiden van Shell Moerdijk, (alleen het braakliggende deel). Het plangebied werd begrensd door Haven- en Industrierrein Moerdijk, langs de oostzijde door de Westelijke insteekhaven, de zuidzijde door de Zuidelijke Randweg en tot slot langs de westzijde door de Westelijke Randweg.

Hierbij zijn de voorheen, onder de Flora- en faunawet beschermde plantensoorten aangetroffen; hondskruid, grote keverorchis, rietorchis, vleeskleurige orchis, moeraswespenorchis, bosorchis, bijenorchis en groenknolorchis. Alle orchideeën, behoudens de groenknolorchis, zijn niet langer beschermd onder de Wet natuurbescherming.

De groenknolorchis is een Europees beschermde soort vanuit de Habitatrichtlijn, er zijn tientallen exemplaren aangetroffen, zowel in een bestaande leidingstrook als in een centraal gelegen braakliggend perceel (Figuur 5-2).

De orchideeën staan met name langs de bermen van de Chemieweg met de hoogste concentraties (1000-den) in de leidingstrook van Shell en langs het talud van de watergang die parallel loopt met het Shell-terrein en ook nog van Shell is (zie Figuur 5-1). Naast deze orchideeën groeien er ook grote kaardebol en brede wespenorchis (Bec, 2016). Langs de Westelijke Randweg, verspreid onder de populieren, zijn tevens circa 80 groeiplaatsen van de bijenorchis vastgesteld (uit Bureau Waardenburg 2016).

Figuur 5-1: Groeiplaatsen van duizenden orchideeën (BEC, 2016).

Figuur 5-2: Groeiplaatsen van de Groenknolorchis (NDF 5-1- 2016, De informatie in deze figuur is afkomstig uit de NDF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden).

Vissen

In het bestemmingsplangebied is het grote open water van het Hollands diep aanwezig. Op het industrieterrein zijn watergangen en waterpartijen aanwezig. Langs de oostrand loopt de Roode vaart. In Nederland komen diverse beschermde vissoorten voor. Binnen de provincie Noord-Brabant zijn de volgende soorten aanwezig; Grote modderkruiper, Rivierdonderpad en Beekprik (www.ravon.nl).

BEC heeft in 2014 de watergang langs de Westelijke Randweg bemonsterd en alleen tiendoornige stekelbaars aangetroffen. In september 2015 heeft BEC twee watergangen bemonsterd. Ook hierbij zijn geen beschermde soorten aangetroffen. In de watergang langs de Zuidelijke Randweg zijn alleen tiendoornige stekelbaarzen gevangen. In de watergang langs de Westelijke Randweg zijn in 2015 tiendoornige stekelbaars en ruisvoorn aangetroffen. De watergangen en de havens binnen het bestemmingsplangebied zijn ongeschikt voor beschermde soorten. De beschermde Beekprik komt niet voor in dit deel van de provincie (behoudens als trekvis in Hollands Diep) (www.telme.nl) aangezien het gewenste habitat niet aanwezig is. Er zijn geen geschikte (polder)watergangen in het gebied aanwezig voor de grote modderkruiper (verlandende waterplantrijke ondiepe watergangen). Rivierdonderpad houdt van verharde oeverzones. De havens aansluitend aan het Hollands Diep bestaan voornamelijk uit rechte stalen damwanden, dit is ongeschikt leefgebied voor de soort. Het is echter niet uitgesloten dat de soort voorkomt langs de verharde oevers van het Hollands diep. In het water van het Hollands diep zijn langskomende beschermde trekvisen te verwachten. Deze vissoorten hebben geen binding met het bestemmingsplangebied.

Vlinders, Libellen en overige ongewervelden

Op grond van verspreidingsgegevens (www.vlinderstichting.nl, www.libellenet.nl, www.waarneming.nl, www.telme.nl) en het aanwezige biotoop wordt geconcludeerd dat het plangebied geen betekenis heeft voor beschermde soorten vlinders, libellen en andere ongewervelden. BEC heeft tijdens het veldonderzoek in 2013/2015 ook geen beschermde soorten ongewervelden aangetroffen. De bebouwde en onbebouwde delen van het bestemmingsplangebied vormen geen geschikt functioneel leefgebied voor deze soorten door o.a. het ontbreken van de geschikte waardplanten (voor vlinders) en wateren met waterplanten (voor libellen).

Gezien de aard van het gebied en de daar aanwezige biotopen, worden beschermde soorten van de overige soortgroepen eveneens niet verwacht

5.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Op basis van het bovenstaand is gebleken dat de soorten weergegeven in Tabel 5.1 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het plangebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 5..2: Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Soortgroep	Soort	Beschermings- regime Wnb	Aanwezigheid
Vogels	Buizerd, vogelsoort met jaarrond beschermd nest	Artikel 3.1 & Artikel 3.5	zeker
Vleermuizen	watervleermuis, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, laatvlieger	Artikel 3.5	zeker
Zoogdieren	Bever Bunzing, hermelijn, wezel	Artikel 3.5 Artikel 3.10	Zeker Waarschijnlijk, op basis van biotoop
Flora	Groenknolorchis	Artikel 3.5	Zeker

5.3 Beschermde gebieden

Natuurnetwerk Nederland

Langs de randen van het bestemmingsplangebied bevinden zich zones die onderdeel uitmaken van het NNN (Figuur 5-3).

Figuur 5-3 Ligging van het NNN (Provincie Noord-Brabant).

6 Toetsing

In [paragraaf 6.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 6.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het NNN-gebied.

6.1 Effectbepaling plan

Het nieuwe bestemmingsplan is gericht op voortzetting van bestaand gebruik op het industrierrein en het handhaven van de ontwikkelingsmogelijkheden van nog niet ingerichte delen van het industrierrein, welke voor een oppervlakte van circa 240 hectare momenteel niet met bedrijvigheid zijn ingevuld. Als gevolg van het invullen van de ontwikkelingsmogelijkheden zullen de braakliggende delen verdwijnen.

6.2 Toetsing effect op beschermde soorten

6.2.1 Vogels

Beschermingsregime vogelsoorten artikel 3.1

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming. Het is dan ook te allen tijde verboden om nesten, rustplaatsen en eieren van vogels *opzettelijk* te vernielen en te beschadigen (artikel 3.1 lid 2). Daarnaast is het verboden om vogels *opzettelijk* te verstoren (lid 4). Het verbod op verstoren van de vogels is niet van toepassing wanneer de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort (artikel 3.1 lid 5, zie ook Bijlage I) en wanneer het nest functioneel blijft. De vrijstelling op lid 4 geldt alleen voor vogels die vallen onder artikel 3.1 (Vogelrichtlijn) en geldt niet voor vogels die ook genoemd staan in artikel 3.5.

Met de meeste broedvogels van artikel 3.1 kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door verstorende activiteiten niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli¹) en niet indien concrete broedgevallen aanwezig zijn.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied bij realisatie vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient het plangebied vooraf aan de realisatiefase gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een erkend ecooloog. Wanneer vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied of de directe omgeving, wordt het plangebied niet vrijgegeven indien de werkzaamheden de nesten negatief beïnvloeden. De werkzaamheden dienen dan te worden uitgesteld tot nadat het nest niet meer in gebruik is.

Beschermingsregime vogelsoorten artikel 3.5

Voor vogelsoorten die vallen onder artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming geldt een ander beschermingsregime. Het is te allen tijde verboden om voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van vogels te vernielen en te beschadigen (artikel 3.5 lid 4). Derhalve dienen verstorende werkzaamheden buiten de broedperiode uitgevoerd worden.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Beschermingsregime vogelsoorten Jaarrond beschermde soorten

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de buizerd in het bestemmingsplangebied is aangetoond. In de groenstroken zijn nesten van de buizerd aanwezig, deze soort valt zowel onder artikel 3.1 als 3.5. Het voornemen heeft geen effect op de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangezien de broedplaatsen (bomen en groenstroken) niet worden aangetast. De bosschages en bomenrijen veranderen niet van functies en blijven gehandhaafd, er worden geen verbodsbepalingen overtreden. Effecten op de jaarrond beschermde broedplaatsen en de staat van instandhouding van de soort zijn uit te sluiten. De soortbescherming uit de Wet natuurbescherming vormt geen belemmering voor het vaststellen van het plan wat betreft vogels.

6.2.2 Zoogdieren

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5)

Voornamelijk langs de buitenranden en langs bosopstanden is de aanwezigheid van foeragerende vleermuizen aangetoond (BEC 2014, 2015, 2016). Boven de Roode Vaart en langs de randen van de aanwezige bossen en groenstructuren zijn foeragerende vleermuizen aanwezig. Alleen wanneer er sprake is van het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen, vliegroutes en belangrijke foerageerplaatsen van vleermuizen zijn maatregelen noodzakelijk. Dergelijke ingrepen zijn als gevolg van dit bestemmingsplan niet voorzien.

Alle vleermuissoorten zijn beschermd en staan vermeld op bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Delen van het plangebied worden gebruikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op vleermuizen als gevolg van het bebouwen van de braakliggende terreinen in de centraal gelegen gebieden zijn niet te verwachten. Deze veelal droge braakliggende terreinen hebben relatief weinig waarde voor vleermuizen vanwege de lage dichtheid aan insecten en ontbreken van oriëntatiestructuren (boomwallen etcetera). Het plangebied vormt gezien de geringe (natuurlijke) omvang, het monotone karakter en de afwezigheid van unieke groene/natuurlijke elementen ten opzichte van de omgeving, naar verwachting geen essentieel foerageergebied (d.w.z. van essentieel belang voor de functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaatsen in de omgeving). In de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig (zoals verder in het buitengebied). De ontwikkeling van de braakliggende delen zorgt ook niet voor een effect op mogelijke vliegroutes in de omgeving. Er worden immers geen lijnvormige structuren doorbroken. De voorgenomen ontwikkeling zorgt derhalve niet voor een overtreding van verbodsbepalingen uit de wet.

In alle redelijkheid kan worden gesteld dat het voorgenomen plan geen invloed zal hebben op de vleermuisactiviteiten binnen en rondom het plangebied. Voor wat betreft vleermuizen zijn er geen belemmeringen ten aanzien van de Wet Natuurbescherming. Het plan is wat betreft vleermuizen uitvoerbaar. Dit geldt ook voor de bever, deze soort is watergebonden en ondervindt geen effecten door het plan.

Andere soorten (artikel 3.10 - kleine marters)

In het bestemmingsplangebied is geschikt biotoop aanwezig voor de bunzing, hermelijn en wezel. De braakliggende delen kunnen fungeren als leefgebied en voortplantingsplaats.

In de Verordening Natuurbescherming Noord-Brabant (december 2016, provincie Noord-Brabant) zijn vrijstellingen opgenomen. Dit betekent dat voor bepaalde activiteiten uitgevoerd kunnen worden zonder vergunning, ontheffing of melding. Aan de vrijstellingen zijn in de

Verordening natuurbescherming wel voorwaarden verbonden. Een belangrijke wijziging ten opzichte van de landelijke vrijstellingen voor soortenbescherming die tot 1 januari 2017 gelden, is dat de provincie de bunzing, hermelijn en de wezel niet heeft vrijgesteld. Wel geldt tot 1 oktober 2017 een tijdelijke vrijstelling voor deze 3 kleine marterachtigen.

Vanaf 1 oktober 2017 zijn de kleine marterachtige in de provincie Noord-Brabant niet meer vrijgesteld van artikel 3.10. Dan is het verboden *'de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen'*. Indien effecten niet zijn uit te sluiten, én als de soorten aanwezig zijn, dient ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingsgronden zijn beschreven in de bijlage, Tabel E, laatste kolom.

Een ontheffingsaanvraag dient de volgende drie stappen te doorlopen.

- Er dient onderbouwd te worden dat er geen effect is op de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Binnen het bestemmingsplan zijn nog enkele braakliggende delen. Uitgezocht dient te worden welke soorten aanwezig zijn, en wat de functie is van de (braakliggende) plandelen die nog bebouwd moeten worden. Op basis van dit resultaat dienen de effecten van het plan nader bepaald te worden.

- Er geen andere bevredigende oplossing of alternatief aanwezig is.

Duidelijk is dat het bestemmingsplan locatiegebonden is en dat er geen alternatieven zijn voor het bestemmingsplan.

- Er sprake is van een geldig wettelijk belang.

De zijn diverse ontheffingsgronden voor de 'andere soorten' waaronder de kleine marterachtige behoren (zie bijlage E).

Voor de uitvoering van het plan is mogelijk, voor ontwikkelingen na 1 oktober 2017, een ontheffing nodig voor effecten op de kleine marterachtige. Gezien het lichte beschermingsregime van artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming wordt verwacht dat het plan uitvoerbaar is.

6.3 Reptielen

De aanwezigheid van (zwaar) beschermde reptielen soorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten als gevolg van het plan zijn dan ook uitgesloten.

6.4 Amfibieën

De aanwezigheid van (zwaar) beschermde amfibieënsoorten in het plangebied is uit te sluiten. Effecten op deze soorten als gevolg van het plan zijn dan ook uitgesloten

6.5 Vissen

Het plan heeft geen effect op het leefgebied van (beschermde) vissoorten, wateren worden niet herbestemd of ontwikkeld. Effecten op deze soortgroep als gevolg van het plan zijn dan ook uitgesloten.

6.6 Vlinders, libellen en overige beschermde soortgroepen

Effecten op andere beschermde soortgroepen, zoals dagvlinders, libellen en andere ongewervelden zijn uit te sluiten. De soorten zijn niet aangetroffen tijdens het terreinbezoek en de aangetroffen biotopen zijn niet geschikt als leefgebied voor beschermde soorten uit deze soortgroepen.

6.7 Flora

De groeiplaats van de groenknolorchis geniet bescherming middels artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming: *het is verboden planten van soorten van de habitatrichtlijn in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen*. Op het moment van de uitvoering zal, indien een groeiplaats wordt vernield, een ontheffing van artikel 3.5 Wnb nodig zijn op grond van de Wet natuurbescherming.

Een ontheffingsaanvraag dient de volgende drie stappen te doorlopen.

- Er dient onderbouwd te worden dat er geen effect is op de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Binnen het bestemmingsplan zijn verschillende groeiplaatsen aanwezig. Een belangrijk deel van de groeiplaatsen bevindt zich in de leidingstroken welke ongewijzigd kunnen blijven voortbestaan. Uitgezocht dient te worden, voorafgaand aan de realisatiefase, welk deel van de populatie (hoeveel planten) verloren gaan en op welke wijze de bestaande (onbedreigde) populatie versterkt kan worden door het nemen van passende (natuur)maatregelen. Door het uitvoeren van geschikte maatregelen, en het feit dat een groot deel van de populatie een onbedreigde groeiplaatsen heeft, kan de gunstige staat van instandhouding van de populatie gewaarborgd worden.

- Er geen andere bevredigende oplossing of alternatief aanwezig is.

Duidelijk is dat het bestemmingsplan locatiegebonden is en dat er geen alternatieven zijn voor het bestemmingsplan.

- sprake is van een geldig wettelijk belang.

Een mogelijk geschikte ontheffingsgrond voor een ruimtelijke ontwikkeling is een 'dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten'

Concluderend:

De verwachting is dat op het moment van realisatie, de ontheffing verleend kan worden voor de het vernietigen van een groeiplaats van de groenknolorchis. Er kunnen voldoende maatregelen uitgevoerd worden om de gunstige staat van de soort te waarborgen; daarnaast is er sprake van een wettelijk belang en kunnen alternatieven in beeld gebracht worden. Voorafgaand aan de realisatiefase moet tijdig een onderzoek plaatsvinden om zonodig natuurmaatregelen te treffen. Effecten op beschermde gebieden

6.7.1 Effecten op het Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Er bevindt zich geen NNN binnen het plangebied welke wordt aangetast als gevolg van het plan. Er is van directe aantasting van de NNN dan ook geen sprake. In de omgeving van het plangebied liggen diverse NNN-gebieden. Significante negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en

Natuurtoets

Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk
projectnummer 176207.01
30 januari 2017 revisie 00
Gemeente Moerdijk

waarden van de NNN in de nabijheid van het plan kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling in het plangebied heeft geen effect op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen. Het NNN-beleid staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

7 Conclusie

In dit hoofdstuk worden de conclusies van de natuurtoets gepresenteerd. De conclusies zijn opgedeeld in soortenbescherming en gebiedsbescherming

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is.

Het bestemmingsplan is het besluit dat ingrepen mogelijk maakt en een aantasting van beschermde dier- of plantensoorten kan betekenen. Uiterlijk bij het nemen van een besluit dat ruimtelijke veranderingen mogelijk maakt, zal daarom zekerheid moeten zijn verkregen of verlening van ontheffing op grond van Wet Natuurbescherming nodig zal zijn en of het reëel is te verwachten dat deze zal worden verleend. Het nieuwe bestemmingsplan industriepark Moerdijk is gericht op voortzetting van bestaand gebruik op het industrieterrein en het handhaven van de ontwikkelingsmogelijkheden van nog niet ingerichte delen van het industrieterrein, welke voor een oppervlakte van circa 240 hectare momenteel niet met bedrijvigheid zijn ingevuld. Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat het plan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming en het beleid van het Natuurnetwerk Nederland. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden in de invloedssfeer van het plangebied en de effecten hierop. Dit is gedaan op basis van deze Natuurtoets.

Conclusies soortenbescherming

Het resultaat van de natuurtoets is dat in het plangebied verschillende bijzondere en beschermde dier- of plantensoorten aanwezig zijn. De aanwezige natuurwaarden zijn waarden die zijn aangepast aan de lokale omstandigheden op het industrieterrein. De broedende meeuwen, de vaste verblijfplaatsen van vogels en de functie van het gebied voor vleermuizen zijn ook in de toekomst binnen het bestemmingsplangebied gewaarborgd.

Uit deze natuurtoets is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het plangebied :

- Flora – groenknolorchis (grote lokale groeiplaats);
- Zoogdieren – vleermuizen, bunzing, hermelijn, wezel (mogelijk).
- Algemene broedvogels (kolonies en nestplaatsen)
- Jaarrond beschermde nestplaats (buiserd);

In onderstaande tabel worden de soorten weergegeven die in het plangebied aanwezig zijn en mogelijk worden aangetast. Conclusie is dat voor de ontwikkeling die het bestemmingsplan mogelijk maakt een ontheffing nodig is in het kader van de Wet natuurbescherming. Groeiplaatsen van de groenknolorchis worden aangetast, een strikt beschermde Habitatrichtlijnsoort waarvoor een ontheffingsprocedure doorlopen moeten worden. Dit geldt eveneens voor de kleine marterachtige, die vanaf 1-10-2017 bescherming genieten als 'andere soort' onder de Wet natuurbescherming in de provincie Noord-Brabant.

Soort	Groenknolorchis	Kleine marterachtige
Beschermingsregime	Habitatrichtlijnsoort	Andere soorten
Is er sprake van een overtreding?	Ja	Mogelijk
Is een ontheffing noodzakelijk	Ja	Indien aanwezig en mede afhankelijk van tijdstip planuitvoering (na 1-10-2017)
Is het plan uitvoerbaar?	Ja De verwachting is dat de ontheffing verleend kan worden, zonodig met aanvullende maatregelen Voorafgaand aan de realisatie moet tijdig aanvullend onderzoek plaatsvinden	Ja, De verwachting is dat de ontheffing verleend kan worden, zonodig met aanvullende maatregelen Voorafgaand aan de realisatie moet tijdig aanvullend onderzoek plaatsvinden

Conclusies: Natuurnetwerk Nederland

Er is geen sprake van aantasting van het NNN-gebied. Ook heeft de planontwikkeling geen negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland buiten het plangebied.

8 Bronnen

Anteagroup, 2012. Natuurtoets consolidering bestemmingsplan industrierrein Moerdijk Onderzoek naar beschermde Flora- en fauna

Buijs Eco Consult bv (BEC), 2016. Natuurwaarden strategische gronden Industrial Park Havenschap Moerdijk. Projectnummer 142909

Bos, F.G., Bosveld, M.A., Groenendijk, D.G., Van Swaay, C.A.M. & Wynhoff, I., 2006. De dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming. Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EISNederland, in samenwerking met De Vlinderstichting, Wageningen.

Creemers, R.C.M. en Delft, J.J.C.W. van (RAVON) (redactie), 2009. De Amfibieën en Reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna Deel 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Limpens, H., Regelink, J., en Koelman, R. (2010). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaar rond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

van Vliet, F., M. Boonman, K.D. van Straalen & J.C. Kleyheeg-Hartman, 2015. Effecten op beschermde soorten van Windpark Moerdijk. Onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. Bureau Waardenburg Rapportnr. 15-152. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Overig:

www.zoogdieratlas.nl

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.naturalis.nl

www.telmee.nl

www.vlindernet.nl

www.libellennet.nl

www.brabant.nl

www.ndff.nl

Bijlage

Natuurtoets

Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk
projectnummer 176207.01
30 januari 2017 revisie 00
Gemeente Moerdijk

Bijlage I: Wettelijk kader

Soortbescherming

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hieronder wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze Bijlage voor de vogelsoorten en Tabel B van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten niet zijnde vogels). Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel C en D van deze Bijlage.

Tabel A. Vogels die vallen onder artikel 3.5 (Bern bijlage II, Bonn bijlage I) én in Nederland broeden. Info tabel: Ingekorte lijst vogelsoorten Conventie van Bern bijlage II. Deze lijst is ingekort door alleen die vogels op te nemen die volgens de Atlas van de Nederlandse Broedvogels (Nederlandse Fauna serie deel 5 uit 2002) en de Avifauna van Limburg (uit 2006) in Nederland broeden. Dwaalgasten en overwinteraars zijn uit de lijst verwijderd.

Appelvink	Grote bonte specht	Purperreiger
Baardman	Grote gele kwikstaart	Putter
Beflijster	Grote karekiet	Ransuil
Bergeend	Grote stern	Rietgors
Bergfluit	Grote zilverreiger	Rietzanger
Bijeneter	Havik	Rode wouw
Blauwborst	Heggenmus	Roerdomp
Blauwe kiekendief	Hop	Roodborst
Boerenwaluw	Huiswaluw	Roodborsttapuit
Bontbekplevier	IJsvogel	Roodhalsfuut
Bonte strandloper	Kerkuil	Rouwkwikstaart
Bonte vliegenvanger	Klapekster	Sijs
Boomklever	Klein waterhoen	Slangenarend
Boomkruiper	Kleine barmstij	Slechtvalk
Boompieper	Kleine bonte specht	Smelleken
Boomvalk	Kleine karekiet	Snor
Bosrietzanger	Kleine plevier	Sperwer
Bosruiter	Kleine zilverreiger	Spotvogel
Bosuil	Kleinst waterhoen	Sprinkhaanzanger
Braamsluiper	Kluut	Steenuil
Brandgans	Kneu	Steltkluut
Bruine kiekendief	Koereiger	Strandplevier
Buizerd	Koolmees	Taigaboomkruiper
Casarca	Kortsnavelboomkruiper	Tapuit
Cetti's zanger	Kraanvogel	Tjiftjaf
Draaihals	Krekelzanger	Torenvalk
Duinpieper	Kruisbek	Tuinfluit
Dwergmeeuw	Kuifmees	Velduil
Dwergstern	Kwak	Visarend
Engelse kwikstaart	Kwartelkoning	Visdief
Europese kanarie	Lepelaar	Vuurgoudhaan
Fitis	Matkop	Wespendief
Fluiter	Middelste bonte specht	Wielewaal
Geelgors	Nachtegaal	Winterkoning
Gekraagde roodstaart	Nachtzwaluw	Witbandkruisbek
Gele kwikstaart	Noordse stern	Witte kwikstaart
Geoorde fuut	Oehoe	Witwangstern
Glanskop	Oeverloper	Woudaap
Goudhaan	Oeverpieper	Zeearend
Grasmus	Oeverzwaluw	Zwarte mees
Graspieper	Ooievaar	Zwarte ooievaar
Graszanger	Orpheusspotvogel	Zwarte roodstaart
Gauwe kiekendief	Paapje	Zwarte specht
Gauwe klauwier	Pestvogel	Zwarte stern
Gauwe vliegenvanger	Pimpelmees	Zwarte wouw
Griel	Poelruiter	Zwartkop
Groene specht	Porseleinhoen	Zwartkopmeeuw
Groenling		

Tabel B. Soorten (niet zijnde vogels) die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren-landzoogdieren	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Insecten-dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren-vleermuizen	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestart
	pimperlblauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Insecten-haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Insecten-kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Insecten-libellen	mercurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Insecten-nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren-zeezoogdieren	walrus
Reptielen	dikkopschildpad	Zoogdieren-zeezoogdieren	bultrug
	kemp's zeeschildpad		gewone vinvis
	lederschildpad		bruinvis
	soepschildpad		dwergpotvis
	gladde slang		gestreepte dolfijn
	muurhagedis		gewone dolfijn
	zandhagedis		gewone spitsdolfijn
Sporenplanten-bladmossen	geel schorpioenmos		grijze dolfijn
	tonghaarmuts		kleine zwaardwalvis
Sporenplanten-varens	kleine vlotvaren		narwal
Vissen	steur		orka
	houting		tuimelaar
Weekdieren	bataafse stroommossel		witflankdolfijn
	platte schijfhoren		witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket		noordse vinvis
	drijvende waterweegbree		potvis
	groenknolorchis		butskop
	kruipend moerasscherm		dwergvinvis
	zomerschroeforchis		griend
			spitsdolfijn van gray
			witte dolfijn

Natuurtoets

Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk

projectnummer 176207.01

30 januari 2017 revisie 00

Gemeente Moerdijk

Tabel C. "Overige Soorten" onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a. Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Brabant, vrijgesteld. Soorten met een asterisk (***) zijn alleen in Limburg - voor een deel van het jaar - vrijgesteld.

Zoogdieren	Waterspitsmuis	Donker pimperlblauwtje
Aardmuis*	Wezel**	Duinparelmoervlinder
Boommarter	Wild zwijn	Gentiaanblauwtje
Bosmuis*	Woelrat*	Grote parelmoervlinder
Bunzing**	Amfibieën	Grote vos
Damhert	Alpenwatersalamander	Grote vuurvler
Das	Bruine kikker*	Grote weerschijnvlinder
Dwergmuis*	Gewone pad*	Iepenpage
Dwergspitsmuis*	Kleine watersalamander*	Kleine heivlinder
Edelhert	Meerkikker*	Kleine ijsvogelvlinder
Eekhoorn***	Middelste groene kikker*	Kommavlinder
Egel*	Vinpootsalamander	Pimperlblauwtje
Eikelmuis	Vuursalamander	Sleedoornpage
Gewone bosspitsmuis*	Reptielen	Spiegeldikkopje
Gewone zeehond	Adder	Veenbesblauwtje
Grote bosmuis	Hazelworm***	Veenbesparelmoervlinder
Grijze zeehond	Levendbarende hagedis***	Veenhooibeestje
Haas*	Ringslang	Veldparelmoervlinder
Hermelijn**	Vissen	Zilveren maan
Huisspitsmuis*	Beekdonderpad	Libellen
Konijn*	Beekprik	Beekkrombout
Molmuis	Elrits	Bosbeekjuffer
Ondergrondse woelmuis*	Europese rivierkreeft	Donkere waterjuffer
Ree*	Gestippelde alver	Gevlekte glanslibel
Rosse woelmuis*	Grote modderkruiper	Gewone bronlibel
Steenmarter***	Kwabaal	Hoogveenglanslibel
Tweekleurige bosspitsmuis*	Dagvlinders	Kempense heidelibel
Veldmuis*	Aardbeivlinder	Speerwaterjuffer
Veldspitsmuis	Bosparelmoervlinder	Kevers
Vos*	Bruin dikkopje	Vliegend hert
	Bruine eikenpage	

Tabel D. "Overige Soorten" onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c

Planten	Groene nachtorchis	Roggelelie
Akkerboterbloem	Groensteel	Rood peperboomje
Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rozenkransje
Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Ruw pazelzaad
Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Scherpkruid
Berggamander	Honingorchis	Schubvaren
Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubzegge
Blaasvaren	Kalketrip	Smalle raai
Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Spits havikskruid
Bokkenorchis	Karwijselie	Steenbraam
Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Stijve wolfsmelk
Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stofzaad
Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Tengere distel
Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere veldmuur
Breed wollegras	Knollathyrus	Trosgamander
Bruinrode wespenorchis	Knolspira	Veenbloembies
Dennenorchis	Korensla	Vliegenorchis
Dreps	Kranskarwij	Vroege ereprijs
Echte gamander	Kruiptijm	Wilde averuit
Franjegentiaan	Lange zonnedaauw	Wilde ridderspoor
Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde weit
Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wolfskers
Getande veldsla	Muurbloem	Zandwolfsmelk
Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zinkviooltje
Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zweedse kornoelje
Gladde zegge	Pijlscheefkalk	

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

§ 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

§ 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Artikel 3.5

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

§ 3.3. Beschermingsregime andere soorten

Artikel 3.10

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrierreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstelling en ontheffingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10. Provincie Noord-Brabant verleent bijvoorbeeld geen vrijstelling voor een aantal soorten marterachtigen.

Naast dat het type vrijgestelde soorten verschilt per provincie, kan de grond waarop de vrijstelling geldt ook variëren tussen provincies. De vrijstelling hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Zo geldt de vrijstelling op basis het voorkomen of bestrijden van '...onnodig lijdende zieke of gebrekkige dieren' alleen in Flevoland en Utrecht. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Vrijstelling onder gedragscode

Een andere manier om vrijstelling te krijgen is door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode. Hierin staan gedragsregels om schade aan beschermde dieren en planten zoveel mogelijk te voorkomen bij het uitvoeren van bepaalde activiteiten. De goedgekeurde gedragscodes staan op de website van RVO vermeld (<https://mijn.rvo.nl/gedragscodes-overige-organisaties>). Let hierbij op dat voor soorten genoemd in artikel 3.1 en 3.5 'ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' geen geldige ontheffingsgrond is en deze activiteit daardoor niet valt onder de gedragscode. Hiervoor dient alsnog een ontheffingsaanvraag te worden ingediend.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
- Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel E worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel E. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10)

Ontheffingsgronden	VR-soorten (Artikel 3.1)	HR-soorten, Bonn en Bern (Artikel 3.5)	Andere soorten (Artikel 3.10)
1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2. Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3. Opsomming van:	X	X	X
- volksgezondheid en openbare veiligheid			
- veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
- ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
- ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
- voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
- dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
- ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
- schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedures

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar

uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk). De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het natuurnetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het natuurnetwerk Nederland (NNN).

Netwerk van gebieden

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een

vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoet een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. +31 6 20606920
E. info.nl@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2016

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.